

Registratie onderzoek Alcoholgerelateerde incidenten

Jongeren t/m 24 jaar in de Food Valley regio

Status	Definitief
Uitgebracht door	Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP)
In Samenwerking met	Politie Gelderland Midden
Auteurs	Fieke Franken en Marit Moll
Opdrachtgever	Food Valley regio (project FrisValley)
Datum	16 maart 2012

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pagina 3
2. Methode	pagina 6
3. Resultaten	pagina 8
4. Conclusie en aanbevelingen	pagina 15
Bijlage 1 Zoeksleutel	pagina 18
Bijlage 2 Test Betrouwbaarheid zoeksleutel	pagina 19
Bijlage 3 BVH & BPS	pagina 20

1. Inleiding

Voor de aanpak van lokale alcoholproblematiek is inzicht in de frequentie en diversiteit van alcohol gerelateerde problemen nodig. Politiestatistieken bevatten waardevolle informatie over de prevalentie van alcohol gerelateerde incidenten, zoals auto ongelukken, geweld en overlast op straat en huiselijk geweld. Deze informatie geeft inzicht in wat aangepakt moet worden en het effect van interventies die ingezet worden om de problematiek te verminderen. Gegevens uit politiestatistieken zijn nog niet eerder gebruikt om een compleet beeld van de lokale alcoholproblematiek te schetsen, maar dit zal een waardevolle aanvulling zijn op de huidige methoden van dataverzameling om de problematiek en de effecten van alcoholbeleid vast te stellen¹.

1.1 Doel van het onderzoek

Het onderzoek naar de aard en omvang van alcoholgerelateerde incidenten in de Basis Voorzienings- & handhavingssysteem (BVH) van de korpsen uit de Food Valley regio is tweeledig. Enerzijds wordt er een nieuwe methodiek ontwikkeld die ook in andere gemeenten herhaald kan worden, anderzijds geldt het onderzoek als een lokale probleemverkenning en 0-meting op basis waarvan vastgesteld kan worden of preventieve maatregelen ook tot veranderingen in de omvang van het aantal geregistreerde alcoholgerelateerde incidenten leidt of dat het percentage alcoholgerelateerde incidenten in een incidentcategorie (bv. geweldsdelicten of verkeersovertredingen) is veranderd.

In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

1. Welke efficiënte methodiek kan gegevens uit de BVH politieregistratie halen om de aard en omvang van alcoholgerelateerde incidenten vast te stellen, uitgesplitst naar leeftijds-/doelgroepen, gemeente en tijdsperiode?
2. Hoeveel alcoholgerelateerde incidenten, waarbij jongeren tot 25 jaar zijn betrokken, doen zich in de Food Valley regio voor? (uit te splitsen naar leeftijdsgroepen 16-, 16-18 en 18-25)
3. Hoe zijn deze alcoholgerelateerde incidenten (territoriaal) gespreid over de regio (per gemeente)?
4. Hoe groot is het aandeel alcoholgerelateerde incidenten binnen de genoemde leeftijdsgroep ten opzichte van het totaal aantal incidenten in de regio van deze leeftijdsgroep?
5. (Hoe) zijn deze alcoholgerelateerde incidenten te classificeren (aard, omvang, plaats, tijd, geslacht en letsel)?
6. Welke noodzaak en aanknopingspunten geven het aantal en de aard van de alcoholgerelateerde incidenten voor beleid in de Food Valley regio?

De eerste onderzoeksvraag betreft het verkennen van de mogelijke aanpak van de extractie uit het politieregistratiesysteem, waarbij wordt onderzocht wat de uitvoerbaarheid en resultaten van de mogelijke methodieken zijn. Voorop staat dat

¹ Hierbij moet aangetekend worden dat politiestatistieken niet volledig zijn, doordat er bijvoorbeeld geen aangifte van feiten wordt gedaan en dat de aangiftebereidheid per type delict verschilt. Tegelijkertijd kan het BVH van de politie foutieve invoer bevatten (landelijke criminaliteitskaart, 2006).

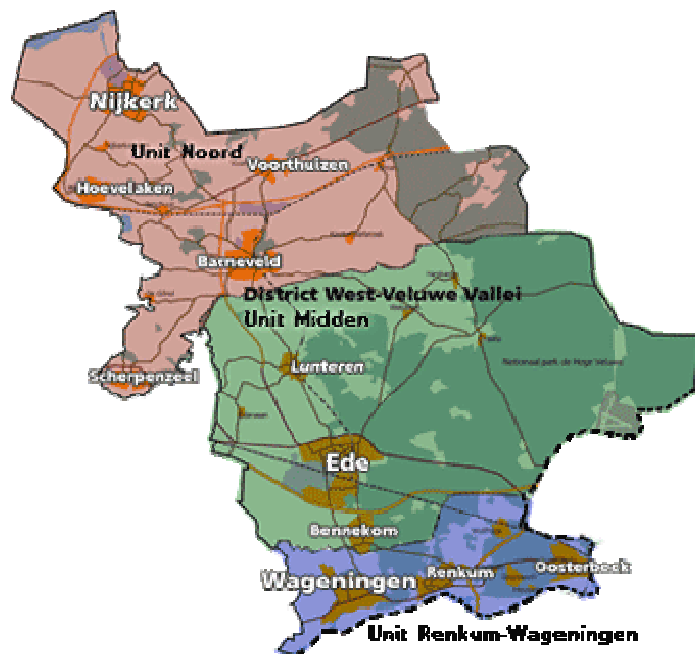
de methodiek weinig investering qua tijd moet vragen en dat er zo'n breed mogelijk inzicht in de impact van alcohol in de gemeente zichtbaar moet komen. Daarom worden er vooraf geen aannames gemaakt over de incidenten waar alcohol een rol bij zou kunnen spelen.

De volgende vier onderzoeksvragen worden beantwoord door een gerichte extractie uit de BVH politieregistratie van de gemeenten in de Food Valley regio, waarna deze worden gekoppeld, geschoond en geanalyseerd. Uit de analyse zal de aard en omvang van de alcoholgerelateerde incidenten, en de verschillen per gemeente, duidelijk worden. Deze uitkomsten vormen input voor het regionale alcoholbeleidsplan van de Food Valley regio, welke in de zesde onderzoeksvraag geformuleerd is. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met de data van het gehele jaar 2010 in de gemeenten Ede, Wageningen, Barneveld, Scherpenzeel en Nijkerk.

1.2 *FrisValley*

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in opdracht van FrisValley, het alcoholmatigingsproject van Regio FoodValley. Het project richt zich op het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. De focus ligt op de omgeving waarin jongeren zich begeven, thuis, op school, bij het uitgaan en het sporten. Door het creëren van een alcoholvrije en alcoholbewuste omgeving daalt het alcoholgebruik onder jongeren. Deelnemende gemeenten zijn Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal, Wageningen en Woudenberg. Het onderzoek is uitgevoerd in 5 gemeenten die vallen onder de politie Gelderland-Midden District West-Veluwe Vallei, waarmee intensief is samengewerkt (zie figuur 1).

Figuur 1: Regio FoodValley

Het betreft de gemeenten:

- Ede
- Wageningen
- Barneveld
- Scherpenzeel
- Nijkerk

1.3 *Onderzoeksteam*

De onderzoekers Marit Moll en Joost Mulder van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP) zijn in 2008 met de ontwikkeling van de methode van het registratieonderzoek gestart. In 2010 hebben Fieke Franken (STAP) en Frans van Zoest (projectcoördinator FrisValley) een doorstart met het onderzoek gemaakt. Vanuit de politie Gelderland-Midden hebben Jose Rooijers (districtshef) en Rosilda Lendering (Divisie Informatie) een belangrijke bijdrage geleverd aan het onderzoek door de registraties in een data-set aan te leveren en gezamenlijk met STAP de resultaten te beoordelen.

De methode en de abstractie van de gegevens is in de Vallei regio grotendeels gebaseerd op een methode die in Eindhoven is toegepast. In samenwerking met STAP zijn in Eindhoven (politie brabant Zuid-Oost) de politieregistraties op een dezelfde manier geanalyseerd en daarover zijn beleidsaanbeveling geschreven. Vincent van Doremaele heeft gezamenlijk met Peter Simons (Politie Brabant Zuid-Oost) informatie aangeleverd waardoor het onderzoek in de Food Valley regio gebaseerd kon worden op de methode uit Eindhoven.

1.4 *Producten*

De analyses van de databases zullen resulteren in een tabellen- en grafiekenrapport waarin op gemeente- en plaatsniveau gerapporteerd wordt over de prevalentie van alcoholgerelateerde incidenten en het totale aantal incidenten van de incidentcategorie (bv. geweldsdelicten of verkeersovertredingen).

Het tabellenrapport wordt begeleid door een beknopte beschrijving van de uitkomsten van het onderzoek, de gebruikte methode de aanknopingspunten voor gerichte preventieve alcohol beleidsinterventies.

2. Methode

Het scenario van de methodiek van de dataverzameling, -bewerking en -analyse wordt in de eerste fase van het onderzoek op uitvoerbaarheid, efficiëntie en verwachte resultaten getoetst. De input van de gebruikers van de politiesystemen leveren hierbij essentiële informatie. Nadat de onderzoeksgroep het scenario heeft goedgekeurd, wordt dit scenario uitgevoerd. De data wordt verzameld en bewerkt, zodat deze daarna geanalyseerd en beschreven kan worden. Het onderzoek wordt afgesloten met een rapportage van de prevalentie en spreiding van alcoholgerelateerde incidenten in de Food Valley regio. Ook worden enkele personen binnen de politieorganisatie gevraagd om commentaar te leveren. Op basis van de feedback wordt de rapportage definitief gemaakt.

2.1 Scenario van de methodiek

In samenspraak met analisten van de politieregio Gelderland-Midden wordt door middel van een zoekopdracht in de het politieregistratiesysteem Basis Voorzienings- & handhavingssysteem (BVH) een extractie gemaakt van alcohol gerelateerde incidenten in de periode januari 2010 tot en met december 2010. De rol van alcohol wordt in BVH niet door middel van een incidentcode geregistreerd omdat alcohol vaak een bijkomende factor is, dit gebeurt wel in een vrije tekst of attachment (bijvoorbeeld een verklaring of proces verbaal) waar een politiemedewerker een beschrijving van het incident geeft. Uit BVH kan officieel dus alleen informatie over alcoholgerelateerde incidentcodes afgeleid worden (bv. openbare dronkenschap), maar dit geeft een zeer beperkt beeld van de betrokkenheid van alcohol bij incidenten. Een zoekopdracht binnen de vrije tekst van BVH zal daarom meer informatie over de betrokkenheid van alcohol geven. BVH kent beperkte mogelijkheden om te zoeken binnen een proces (of mutatierein), maar BRAINS kent meer mogelijkheden. BRAINS is een software module, die naar alle waarschijnlijkheid landelijk geïmplementeerd gaat worden², waarmee gezocht kan worden in de vrije tekst of attachments van BVH met behulp van zoekwoorden (bv. alcohol of dronken). De software geeft tevens aan hoeveel hits er zijn voor ieder zoekwoord.

2.2 Resultaten van de methodiek

De analyse van de politiegegevens resulteert in een alcoholrisicoprofiel, waarbij vastgesteld kan worden op welke locaties en tijdstippen alcoholgerelateerde incidenten plaatsvinden. Samen met de aard van de incidenten geeft dit aanknopingspunten voor beleidsmakers van gemeenten en politie om hun beleid toe te spitsen. Zo kunnen er door de politie blaascontroles gehouden worden op de plaatsen waar op vrijdagavonden na een uur 's nachts veel verkeersongevallen door dronken chauffeurs worden veroorzaakt. Ook kan de gemeente besluiten om cafés voor twaalf uur te sluiten of de cafébaas aansprakelijk te stellen voor het doorschenken aan gasten die reeds onder de invloed van alcohol zijn.

Het risicoprofiel kan ook uitgebreid worden met informatie over de personen die betrokken zijn bij de incidenten, informatie over het geslacht en de leeftijd van slachtoffers en daders van de alcoholgerelateerde incidenten. Zo kan het feit dat

² De politieregio Hollands-Midden (contactpersoon Dirk Aangeenbrug) heeft BRAINS ontwikkeld en biedt dit gratis aan alle politieregio's aan. Zij moeten wel betalen voor trainings- en reiskosten.

jongens van achttien slachtoffer worden van geweld op straat aanleiding zijn voor de politie om tijdens het surveilleren alert te zijn op deze groep potentiële slachtoffers voordat een incident heeft plaatsgevonden. Ook kan de gemeente besluiten ontmoetingsplaatsen met een hoge concentratie van daders van alcoholgerelateerde incidenten, strenger te controleren of te sluiten.

2.3 Zoekopdracht

De zoekopdracht is gebaseerd op een zoeklijst oorspronkelijk ontwikkeld door STAP met daarin de trefwoorden, hierna te noemen de zoek sleutel. De zoek sleutel is tijdens het onderzoek in Eindhoven, na het uitvoeren van een aantal test-extracties, meerdere malen aangepast om de betrouwbaarheid van het resultaat te verhogen (zie bijlage 1).

Met behulp van de zoek sleutel werd vervolgens via het programma Brains een extractie gemaakt van alcohol gerelateerde incidenten in BVH in de periode 1 januari 2010 tot en met 31 december 2010. Hierna werd een beperking op de leeftijdscategorie tot 25 jaar uitgevoerd om te komen tot de selectie van alcohol gerelateerde incidenten waarbij jeugdigen in de leeftijd tot 25 jaar zijn betrokken in de genoemde periode.

2.4 Controle betrouwbaarheid

In het onderzoek in Eindhoven is de zoek sleutel gecontroleerd op de betrouwbaarheid. Zo moest duidelijk worden of de zoek sleutel de incidenten selecteert waarvoor deze ontworpen is. De zoek sleutel is tijdens het onderzoek in Eindhoven dan ook gecontroleerd op betrouwbaarheid door in een willekeurige geselecteerde en beperkte periode tussen 1-1-2008 en 30-11-2008 de door de zoek sleutel geselecteerde incidenten te vergelijken met alle incidenten die in dezelfde willekeurig geselecteerde periode hebben plaatsgevonden. Bij een te lage betrouwbaarheid zou de zoek sleutel of de onderzoeksmethode aangepast kunnen worden. De betrouwbaarheid is te berekenen aan de hand van Cohen's Kappa. Met betrekking tot dit onderzoek komt Cohen's Kappa op basis uit op 0.616 (zie bijlage 2).

Kappa waarden worden (op arbitraire afkappunten) geïnterpreteerd in termen van:

- slecht ($k < 0$)
- gering (0-0,20)
- matig (0,21-0,40)
- redelijk (0,41-0,60)
- voldoende tot goed (0,61-0,80)
- bijna perfect (0,81-1,00)

De meeste onderzoekers houden echter aan dat de betrouwbaarheid van een onderzoek bij een kappawaarde vanaf 0.7 acceptabel is. Met een kappawaarde van 0,616 zullen de uitkomsten van een BVH extractie met de opgestelde zoek sleutel dus net voldoende zijn en eigenlijk net niet goed genoeg zijn. Controle van de betreffende incidenten maakt duidelijk dat het onterecht niet selecteren van incidenten voornamelijk te wijten is aan een slechte registratie door betreffende politiecollega's.

Toch is in door FrisValley en STAP besloten om met deze zoek sleutel, met een kappawaarde van 0,616, een extractie te maken van alcohol gerelateerde incidenten in BVH in de periode 1 januari 2010 tot en met 31 december 2010. Het is belangrijk om ten aanzien van de resultaten van de zoekactie op te merken dat de door de zoek sleutel gegevens niet gecorrigeerd zijn ten aanzien van betrouwbaarheid Dit is ook van belang bij het beschouwen van de grafieken die zijn gemaakt op basis van de zoekresultaten. Ook op de grafieken is geen correctie toegepast. De resultaten hiervan kunnen zodoende wellicht toch indicatief gebruikt worden.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven. Per paragraaf zal een deelvraag worden beantwoord.

3.1 Basis Voorzienings- & handhavingssysteem (BVH)

De eerste deelvraag is:

Welke efficiënte methodiek kan gegevens uit de BVH politieregistratie halen om de aard en omvang van alcoholgerelateerde incidenten vast te stellen, uitgesplitst naar leeftijds-/doelgroepen, gemeente en tijdsperiode?

Deze deelvraag is beantwoord in hoofdstuk 2, Methodiek. Wanneer in een andere regio of op een ander moment dit registratie onderzoek herhaalt wordt, kan hetzelfde proces ingezet worden, zie figuur 2.

Het kost de politie **...?..** uren om de extractie met de bestaande zoek sleutel te maken en een Excel tabel aan de onderzoeker af te leveren. Voor de onderzoeker kost het maximaal 4 tot 5 werkdagen om het risicoprofiel uit de registraties te halen en een rapport op te stellen. Deze **..**dagen resulteert is een basis risicoprofielschets zoals beschreven in dit rapport.

Figuur 2: Proces registratie onderzoek

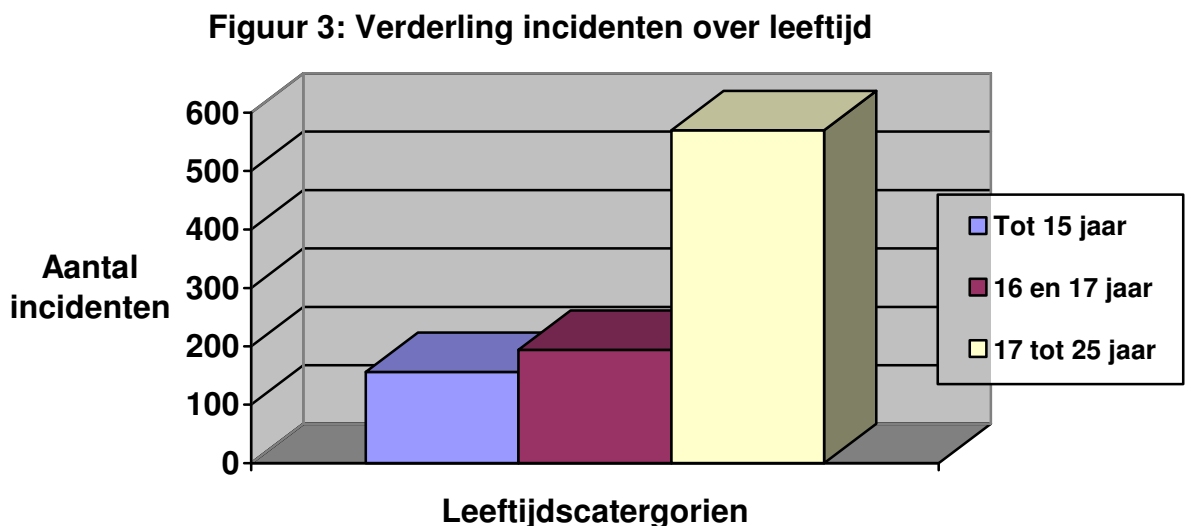
3.2 Aantal alcoholgerelateerde incidenten opgesplitst naar leeftijd

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de vraag:

Hoeveel alcohol gerelateerde incidenten, waarbij jongeren tot 25 jaar zijn betrokken, doen zich in de Food Valley regio voor? (uitgesplitst naar leeftijdsgroepen 16-, 16-18 en 18-25)

In 2010 zijn in de gemeenten Ede, Wageningen, Barneveld, Scherpenzeel en Nijkerk met de daarbij behorende plaatsen 747 alcohol gerelateerde incidenten in de doelgroepen tot 25 jaar geregistreerd.

In figuur drie wordt overzichtelijk gemaakt bij hoeveel incidenten welke leeftijdsgroepen betrokken waren

Wat opvalt, is dat bij 156 (21%) incidenten jongeren betrokken waren jonger dan 16 jaar. Daarnaast zijn bij 570 (76%) incidenten jongeren betrokken van 18 t/m 24 jaar. Bij 194 (26%) incidenten waren jongeren betrokken van 16 en 17 jaar.

3.3 Aantal alcoholgerelateerde incidenten opgesplitst naar gemeente

In deze paragraaf wordt ingegaan op de spreiding van incidenten over de vijf verschillende gemeenten. De deelvraag is:

Hoe zijn deze alcoholgerelateerde incidenten (territoriaal) gespreid over de regio (per gemeente)?

Wanneer wordt gekeken naar het aantal incidenten per gemeente dan worden in Ede de meeste alcoholgerelateerde incidenten geregistreerd (zie tabel 1). Dit is te verklaren door het aantal inwoners en de dichtheid van de horeca. De dichtheid van de horeca heeft bijvoorbeeld ook effect op de hoeveelheid politie op straat. Wanneer

de registraties worden vergeleken met het aantal inwoners tot 25 jaar in 2010 (CBS, 14-12-2011) blijkt dat in Wageningen de meeste incidenten per inwoner voorkomen. In deze vergelijking wordt de dichtheid van de horeca en het aantal alcoholverkooppunten niet meegenomen.

Tabel 1: Alcohol gerelateerde incidenten per aantal inwoners <25 jaar

	Aantal incidenten <25 jr in 2010	Aantal inwoners tot 25 jaar in 2010	Incidenten <25 jr per 1000 inwoners <25 jr
Ede	350	35.946	9.74
Wageningen	151	11.817	12.78
Barneveld	119	15.502	7.68
Nijkerk	108	12.471	8.66
Scherpenzeel	19	3.152	6.03
Totaal	747	78.888	9.47

3.4 Alcoholgerelateerde incidenten in vergelijking met alle niet alcohol-gerelateerde incidenten.

De vierde deelvraag gaat in op de grootte van het aantal alcoholgerelateerde incidenten in vergelijking met het aantal (niet alcoholgerelateerde) incidenten. De deelvraag is:

Hoe groot is het aandeel alcoholgerelateerde incidenten binnen de genoemde leeftijdsgroep ten opzichte van het totaal aantal incidenten in de regio van deze leeftijdsgroep?

In de vijf gemeenten uit de Valley regio zijn in 2010 7828 incidenten geregistreerd die niet alcohol gerelateerd zijn en waarbij jongeren t/m 24 jaar betrokken zijn. Wanneer wordt gekeken naar het totale aantal incidenten ($7828+747 = 8575$) in vergelijking met de alcoholgerelateerde incidenten, dan blijkt dat dit aantal bijna 9% van het totaal betreft.

Tabel 2: Alcoholgerelateerde incidenten versus totaal aantal incidenten

	Totale incidenten	Alcohol gerelateerd
Aantallen	8575	747
Procentueel	100 %	8,7 %

Van alle type registraties waarbij jongeren t/m 24 jaar betrokken bij zijn, heeft bijna 9% te maken met alcohol.

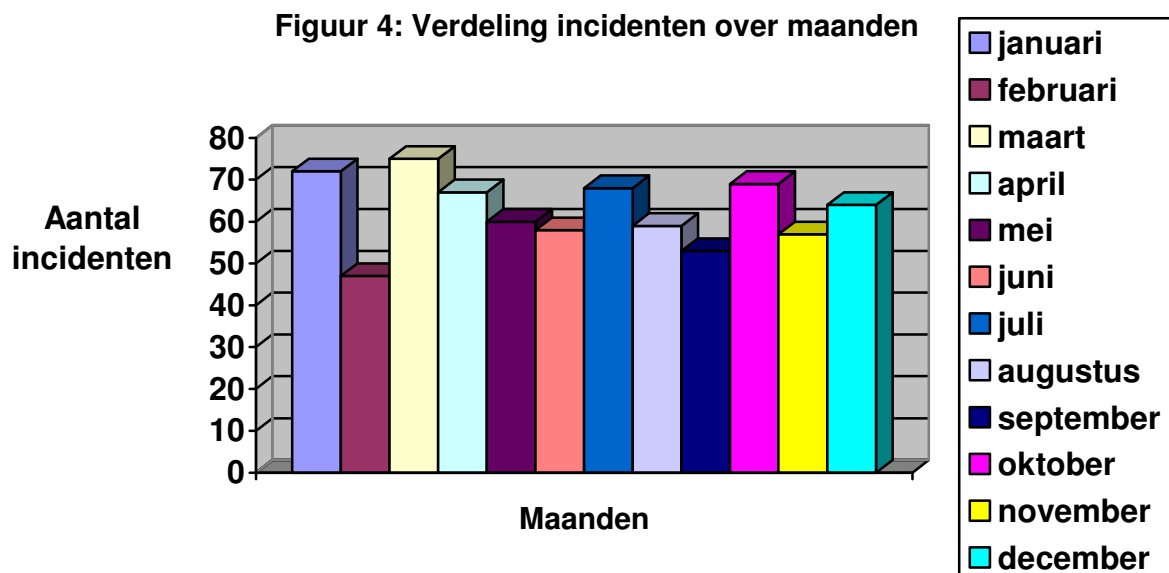
3.5 Classificatie van alcoholgerelateerde incidenten

In deze paragraaf gaan we in op de achtergrond van de incidenten. Welke maanden, dagen en tijdstippen vinden de meeste registraties plaats. Daarnaast presenteren we de resultaten over het soort incident en wie bij de incidenten betrokken zijn.

De deelvraag die in deze paragraaf wordt beantwoord is:

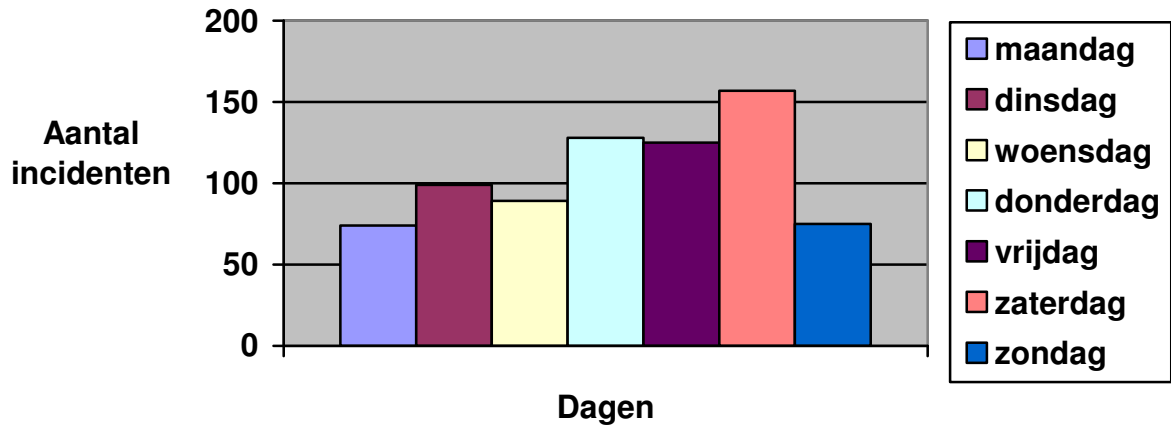
(Hoe) zijn deze alcoholgerelateerde incidenten te classificeren (aard, omvang, plaats, tijd, geslacht en letsel)?

Gemiddeld werden er 62 incidenten per maand geregistreerd. Wanneer wordt gekeken naar de spreiding van het aantal incidenten (zie figuur 4), komt naar voren dat er geen maanden zijn waar opvallend meer registraties plaatsvinden. In de maand maart vinden de meeste registraties plaats, namelijk 75 registratie (10%). Wel is opvallend dat in de maand februari het aantal registraties een stuk lager ligt, namelijk 47 incidenten (6%).

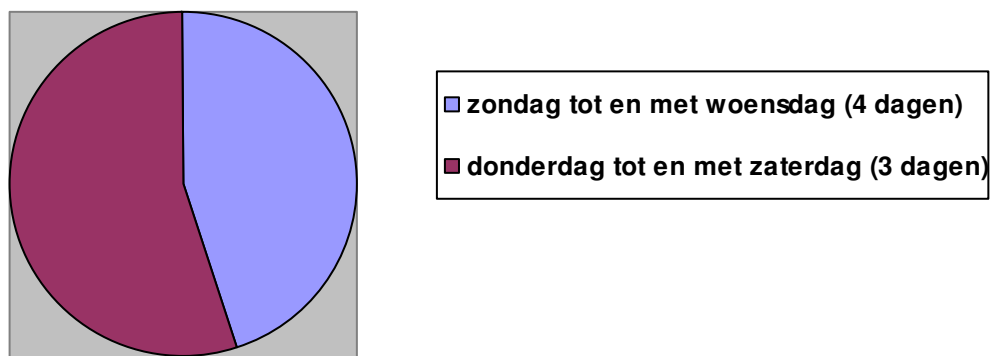
Wanneer de spreiding over de dagen wordt geanalyseerd, blijkt dat op zaterdagen veruit de meeste incidenten plaatsvinden, 157 incidenten (21%) (zie figuur 5). De dagen zijn geregistreerd van 00:00 tot 23:59.

Figuur 5: Verdeling incidenten over dagen

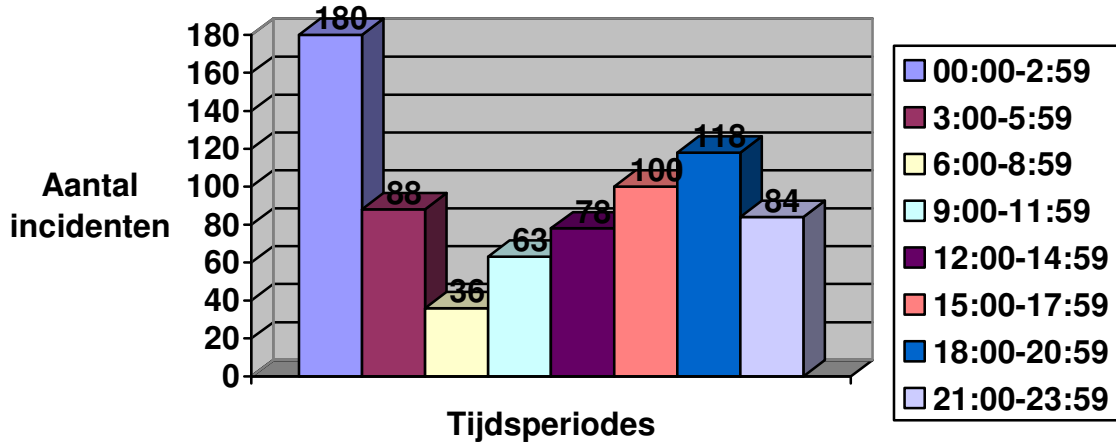
De incidenten concentreren zich vooral op donderdag tot en met zaterdag. Als naar het gemiddeld aantal registraties op deze drie dagen wordt gekeken, zijn er in totaal gemiddeld 137 registraties op deze drie dagen, vrijdagen en zaterdagen. Op zondag tot en met woensdag ligt het aantal incidenten een stuk lager, voor deze dagen ligt het gemiddeld aantal incidenten op 84 (zie figuur 6). Wanneer het blij elkaar wordt opgeteld vinden op maandag tot en met woensdag 262 registraties plaats, van donderdag tot met zondag 485 registraties.

Figuur 6: Verdeling incidenten over dagen

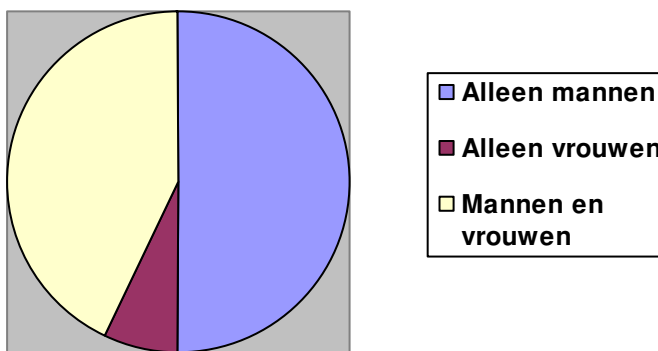
Wanneer wordt gekeken op welke tijdstippen de meeste incidenten plaatsvinden, blijkt dat tussen 00:00 en 2:59 zich de meeste incidenten concentreren (180 incidenten). Tussen 6:00 en 8:59 vinden de minste incidenten plaats (zie figuur 7).

Figuur 7: Verdeling incidenten over tijd

Van de 747 incidenten zijn er 51 incidenten waarbij alleen vrouwen betrokken zijn. Bij 376 incidenten zijn alleen mannen betrokken. De andere 320 incidenten zijn mannen en vrouwen bij betrokken (zie figuur 8).

Figuur 8: Geslacht van betrokken personen bij incident

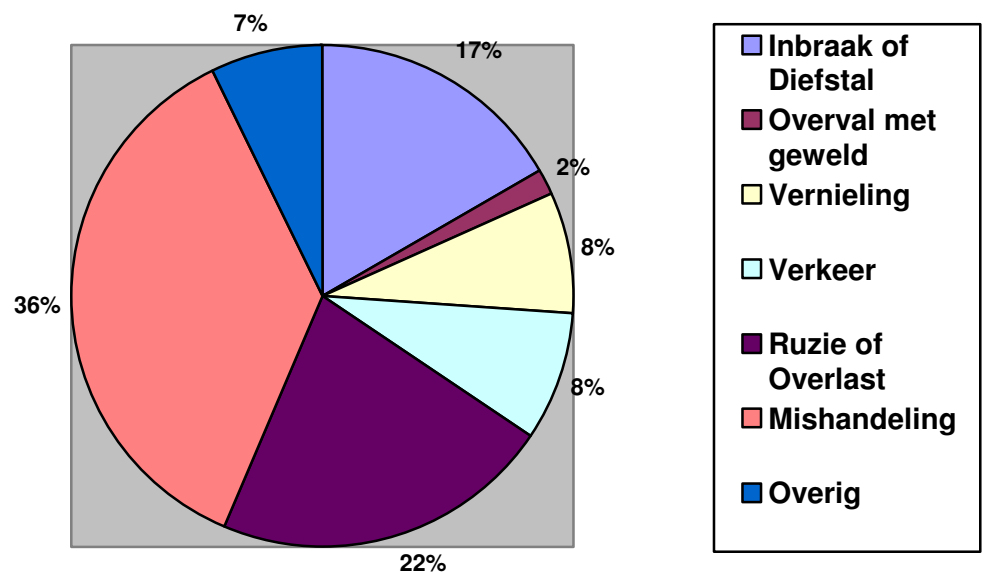

Wanneer een incident wordt geregistreerd gebeurt dit met een incidentcode. De incidenten die in dit onderzoek zichtbaar worden, komen voort uit zeven categorieën:

- A: Incidenten zoals **inbraak of diefstal** uit een huis, winkel, auto of bedrijf. Denk ook aan diefstal van fiets, zakkenrollen, verduistering en heling.
- B: Incidenten zoals straatroof, diefstal of **overval met geweld** in winkels, woningen en op straat en zakkenrollerij met geweld.
- C: Incidenten zoals **vernieling** van een auto, openbaar gebouw, overige objecten zoals bushokjes, vandalisme en baldadigheid
- D: Incidenten die met het **verkeer** te maken hebben zoals rijden onder invloed, verkeersongeval met of zonder letsel, joyriding, verkeersongeval met dodelijke afloop, of rijden terwijl rijbewijs is ingevorderd of met vals kenteken of overtreden van verkeersregel. Ook het verlaten van een plaats van ongeval valt onder categorie D.
- E: Incidenten zoals **ruzie**/twist, vechtpartij, huiselijke twist, burenruzie, onwel persoon, bedreiging, **overlast** jeugd en lijkvinding (natuurlijke dood)
- F: Incidenten zoals eenvoudige en zware **mishandeling**, aanranding en verkrachting, openlijke geweldpleging tegen persoon, dood en moordslag, brandstichting, huisvredebreuk, ontvoering, overtreding APV en bezit vuurwapen.
- G: **overig**. Hierin zijn drie categorieën samengevat: vermissing persoon, aandachtsvestiging, gesignaleerd voor andere instantie, boetevonnissen, controle overige en inkomend gerechtelijk stuk en algemene mutatie.

In figuur 9 wordt weergegeven hoe deze verschillende categorieën zich tot elkaar verhouden binnen de 747 registraties.

Figuur 9: Verdeling type incidenten

4. Conclusies en aanbevelingen

Het doel van dit registratieonderzoek is tweedelig. Enerzijds wordt er een nieuwe methodiek ontwikkeld die ook in andere gemeenten herhaald kan worden. Anderzijds geldt het onderzoek als een lokale probleemverkenning en 0-meting op basis waarvan vastgesteld kan worden of preventieve maatregelen ook tot veranderingen in de omvang van het aantal geregistreerde alcoholgerelateerde incidenten leidt. Ook wordt inzichtelijk of dat het percentage alcoholgerelateerde incidenten in een incidentcategorie (bv. geweldsdelicten of verkeersovertredingen) is veranderd.

Wanneer de resultaten van het onderzoek worden bekeken zijn er een aantal opvallende conclusies:

- Methodiek is in 7 uur goed toe te passen volgens een vast stramien.
- In 2010 komen in totaal 747 alcoholregistraties onder jongeren t/m 25 jaar voor in de vijf gemeenten in de Food Valley regio. Het aantal alcoholgerelateerde incidenten onder jongeren tot en met 24 jaar is bijna 9% van het totale aantal registraties in de Food Valley regio.
- Er zijn minimaal 3 alcoholgerelateerde incidenten per week waarbij jongeren betrokken zijn jonger dan 16 jaar.
- Het verschil tussen gemeenten is vrij groot wanneer wordt gekeken naar het aantal incidenten per inwoner. In Wageningen worden bijna twee keer zo veel alcoholgerelateerde incidenten geregistreerd als in Scherpenzeel.
- Op donderdag, vrijdag en zaterdag komen de meeste alcoholgerelateerde incidenten voor, maar ook door de week is alcohol opvallend vaak een issue.
- De incidenten spelen grotendeels af van 00:00 tot 3:00 in de nacht.
- Bij de incidenten zijn vooral mannen betrokken.
- Meer dan de helft van de incidenten heeft te maken met agressief gedrag, zoals ruzie, mishandeling en overlast.

Daarmee wordt ook de laatste deelvraag beantwoord:

Welke noodzaak en aanknopingspunten geven het aantal en de aard van de alcoholgerelateerde incidenten voor beleid in de Food Valley regio?

Er zijn 747 alcoholgerelateerde incidenten in 2010 onder jongeren tot en met 24 jaar. Er zijn minimaal 3 alcoholgerelateerde incidenten per week waarbij jongeren betrokken zijn jonger dan 16 jaar. Dit is een onderschatting omdat deze geregistreerde incidenten het topje van de ijsberg zijn. De politie grijpt momenteel niet actief in op dronken jongeren, het moet altijd samengaan met een strafbaar feit.

Uit de resultaten blijkt dat in Wageningen relatief meer alcoholgerelateerde incidenten worden geregistreerd dan in de rest van Food Valley regio. Deze resultaten vragen de Food Valley regio samen met de gemeente Wageningen ook extra aandacht te schenken aan het lokale alcoholbeleid.

Op donderdagen, vrijdagen en zaterdagen worden de meeste alcoholgerelateerde incidenten geregistreerd. Maar het is belangrijk om niet alleen op de weekenden te focussen, door de week is alcohol ook opvallend vaak een issue. Daarnaast spelen de incidenten zich grotendeels af van 00:00 tot 3:00 in de nacht. Deze specifieke

tijdstippen en dagen komen overeen met uitgaanstijden. Op deze dagen en tijden zal het merendeel van de jongeren tot 25 jaar zich naar en van de uitgaansgelegenheden begeven.

Uit onderzoek blijkt dat er een sterk verband is tussen de frequentie van dronkenschap en de betrokkenheid bij (uitgaans) geweld. (Schnitzer et al., 2010). Jongens en mannen drinken vaker meer alcohol op één moment (binge drinken). Binge drinken komt vaker voor bij jongens vanaf 16 jaar dan bij meisjes (Monschouwer et al., 2007). Dat is waarschijnlijk ook de reden dan bij alcoholgerelateerde incidenten veel vaker mannen betrokken waren dan vrouwen.

Als naar de resultaten wordt gekeken blijkt dat meer dan de helft van de registraties samenhangt met agressief gedrag zoals mishandelingen en ruzies. Het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren in de Food Valley regio zal resulteren in minder incidenten, vooral omdat we uit onderzoek weten dat agressief gedrag samenhangt met alcoholgebruik.

De drie speerpunten die het alcoholmatigingsproject FrisValley kan opnemen naar aanleiding van dit onderzoek zijn:

- Het tegengaan van het doorschenken in de horeca
- Het tegengaan van de verkoop van alcohol aan minderjarigen
- Het terugdringen van het indrinken door jongeren

Wanneer wordt gefocust op deze aspecten, is de kans groot dat ook het aantal alcoholgerelateerde incidenten in de Food Valley regio terugneemt. Voor de regio is het belangrijk om deze cijfers elk jaar te blijven evalueren. Deze meting kan worden gezien als een 0-meting.

Discussie en vervolg onderzoek

Extra analyses zullen ertoe bijdragen de aanbevelingen nog specifiekere te kunnen maken. Wanneer bijvoorbeeld de gegevens van 2011 worden geëvalueerd kan worden gekeken:

- Of in bepaalde gemeenten meer jongeren onder de 16 jaar betrokken zijn bij alcoholgerelateerde incidenten in vergelijking met andere gemeenten?
- Of het aantal incidenten per dag (maandag tot en met zondag) nog verschilt per gemeente: worden bijvoorbeeld in Wagenigen en Ede relatief vaker incidenten geregistreerd in het weekend dan in Nijkerk, Barneveld en Scherpenzeel?
- In hoeverre kunnen de type registraties nog uitgesplitst worden naar tijdstip en dag van de week. Komen in het weekend en in de avonden vaker bepaalde incidenten voor?
- Op welke tijdstippen zijn relatief vaak jongeren onder de 16 jaar betrokken bij alcoholgerelateerde incidenten?

Naast extra analyses kan in de Food Valley regio ook extra aandacht worden besteed aan het registreren van alcohol gerelateerde incidenten. Momenteel wordt alleen het topje van de ijsberg inzichtelijk gemaakt. Het zal een grote verbetering voor de mogelijkheid van het registreren van alcoholgerelateerde incidenten zijn wanneer de politie tijdens de invoer van de gegevens van het incident aanvinkt of er

alcohol in het spel was, dit is de zogenaamde projectcode. Het inbouwen van een dergelijke optie vraagt van de BPS of BVH beheerder weinig tijd en zal tijdens het invoeren van het incident weinig tot geen extra tijd van de politieagent vragen. Deze wordt namelijk automatisch langs dit veld geleid tijdens de invoer en hoeft hier enkel een vinkje te zetten. Binnen de politieorganisatie is men echter terughouden met het invoeren van teveel projectcodes.

Bijlage 1 Zoeksleutel

De zoeksleutel werd op basis van de bevindingen uit meerdere uitgevoerde test-extracties als volgt opgesteld:

((aangeschoten OR dronken OR Korsakov OR Heineken OR Bavaria OR bier* OR pils* OR alcohol OR promil* OR ("onder invloed") OR keet OR indrinken OR glaasje* OR wijn OR beschonken OR breezer* OR drank* OR bachus OR laveloos OR gezopen OR zuipen OR kroeg* OR zuipen OR bezopen OR ladderzat OR benevel* OR blazen OR comazuipen OR komazuipen OR "alcohol gebr. | Ja") NOT ("niet verslaafd aan alcohol" OR "geen alcohol*" OR "alcohol gebr. | Nee" OR "alcohol gebr. | " OR "Drugs/alcoholgebruik ouders"))) AND **pleegmdt20080101**
pleegmdt20081215

Bijlage 2 Test betrouwbaarheid zoek sleutel

In overleg met Marit Mol, onderzoekster van STAP, is besloten dat de betrouwbaarheid van de zoek sleutel juist kan worden vastgesteld door het met de zoek sleutel tot stand gekomen zoekresultaat van twee willekeurig geselecteerde dagen te vergelijken met alle incidenten die op diezelfde willekeurig geselecteerde dagen hebben plaatsgevonden. Daarnaast zijn de eerste zeven dagen van juni 2008 gecontroleerd

Ten aanzien van de eerste zeven dagen van juni 2008 blijkt dat er zich in totaal 196 incidenten voordoen. De zoek sleutel selecteert 11 alcoholgerelateerde incidenten waarbij jongeren in de leeftijd van 12 tot en 15 jaar betrokken zijn. Nalezen van de incidenten leert dat de zoek sleutel van deze 11 incidenten er 3 onterecht selecteert. Daarnaast selecteert de zoek sleutel 6 incidenten onterecht niet. Ofwel van de 196 incidenten worden 9 incidenten door de zoek sleutel incorrect beoordeeld.

De betrouwbaarheid is te berekenen aan de hand van Cohen's Kappa. Met betrekking tot dit onderzoek komt Cohen's Kappa op basis van de twee betrouwbaarheidscontrole uit op 0.616. Zie voor de berekening de tabel hieronder.

Tabel 1: Quantify agreement with kappa

	A	B	Total
A	8	6	14
B	3	179	182
Total	11	185	196

Number of observed agreements: 187 (95.41% of the observations)

Number of agreements expected by chance: 172.6 (88.05% of the observations)

Kappa= 0.616

Kappa waarden worden (op arbitraire afkappunten) geïnterpreteerd in termen van:

- slecht ($k < 0$)
- gering (0-0,20)
- matig (0,21-0,40)
- redelijk (0,41-0,60)
- voldoende tot goed(0,61-0,80)
- bijna perfect (0,81-1,00)

De meeste onderzoekers houden echter aan dat de betrouwbaarheid van een onderzoek bij een kappawaarde vanaf 0.7 acceptabel is. Met een kappawaarde van 0,616 zullen de uitkomsten van een BVH extractie met de opgestelde zoek sleutel dus net voldoende zijn en eigenlijk net niet goed genoeg zijn. Controle van de betreffende incidenten maakt duidelijk dat het onterecht niet selecteren van incidenten voornamelijk te wijten is aan een slechte registratie door betreffende politiecollega's.

Bijlage 3: BVH en BPS systeem

Aan het BVH en BPS systeem zitten beperkingen. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om op basis van de extractie vast te stellen waar de betrokkenheid van alcohol in de mutatierein precies ligt. Zeker wanneer er meerdere personen betrokken of gehoord zijn, kan niet met zekerheid gezegd worden wie er onder invloed was zonder in de mutatie zelf te duiken (wat binnen dit onderzoek niet mogelijk is). Zo kan er binnen een mutatie een 50 jarig slachtoffer, een 46 jarige verdachte en 18 jarige getuige betrokken zijn. Het slachtoffer en getuige hebben wellicht niets gedronken, maar de verdachte wel, dan kan ten onrechte worden verondersteld dat de 18 jarige betrokken was bij een alcoholgerelateerd incident. Met het gebruik van achtergrondvariabelen van de mutaties moet daarom erg voorzichtig omgesprongen worden. Het is echter geen belemmering om mutaties zonder daaraan gekoppelde persoonsgegevens mee te nemen in de analyse.

De personen die een mutatie invoeren kiezen namelijk zelf welke voorgecodeerde informatie het meest passend is in hun zaak. Hierbij worden echter uiteenlopende keuzes gemaakt. Zo is het de vraag welke incidentcode iemand toekent aan een verkeersongeval met dodelijke afloop, waarbij de veroorzaker van het ongeval onder invloed van alcohol was. Vaak zal hier het meest ernstige element worden gekozen (verkeersongeval met dodelijke afloop) en niet het rijden onder invloed. Ook in het geval waar er niet meerdere incidentcodes van toepassing zijn op een incident, is het maar de vraag of de personen die de mutatie invoeren daarbij dezelfde keuzes maken. Er is namelijk altijd ruimte voor een eigen interpretatie. Dit is niet alleen het geval bij de incidentcodes, want ook bij andere velden is BPS niet uitputtend of volledig voorgeprogrammeerd.

Bij het zoeken in de vrije tekst via BRAINS worden zoekwoorden gebruikt. Hierbij moet echter rekening gehouden worden met typefouten en gebruikte afkortingen bij de invoer door politieagenten. Het is echter niet mogelijk om uit te sluiten dat hierbij voor de hand liggende typefouten en afkortingen worden gemist. Wanneer er echter een bredere range van formele en informele zoekwoorden gehanteerd wordt, dan zullen er naar verwachting veel alcoholgerelateerde incidenten gevonden worden. Wel blijft het probleem van de negatieve aanduidingen bestaan 'geen alcohol gedronken', zal als hit op het zoekwoord worden meegenomen.³

Verbeteringen voor de toekomst

Essentieel voor de voortgang van het onderzoek is een contactpersoon binnen de politieorganisatie die het onderzoek faciliteert en die in staat is om er prioriteit aan te geven. Een onderzoeker zonder contacten binnen de politieorganisatie is vrijwel niet in staat om door te dringen in de organisatie en medewerking te krijgen voor de extractie van de data. Dit probleem wordt versterkt wanneer het onderzoek in meerdere politieregio's of – districten gelijktijdig plaatsvindt en een koppeling tussen de gegevens van deze verschillende bronnen gemaakt moet worden .

³ Ook de vervuiling die optreedt als gevolg van de negatieve formulering van de betrokkenheid van alcohol bij het incident wordt in het onderzoek in Eindhoven onderzocht.

De mogelijkheden voor het verkrijgen van medewerking voor het onderzoek binnen de politieorganisatie, zullen aanzienlijk vergroten wanneer het onderzoek op de interne jaarplanning van de politieregio wordt gezet. Dit betekent namelijk dat er prioriteit aan de uitvoering van het onderzoek wordt gegeven. Ook zal het dan mogelijk zijn om de politie te vragen om gedurende een afgebakende periode bij te houden welke nieuw aangemaakte mutaties alcoholgerelateerd zijn en waar de betrokkenheid van alcohol precies ligt. Elke politieregio heeft in principe een unit die gericht is op de kwaliteitscontrole van mutaties, waaraan de taak van het registreren van alcoholgerelateerde incidenten kan worden gegeven.

Zolang politieregio's niet eenzelfde bedrijfsprocessensysteem gebruiken, zal het altijd een moeilijk proces zijn om data uit de politiesystemen op te vragen en koppelen, omdat vooraf niet met zekerheid gezegd kan worden of dat de onderzoeksvraag en de extractie accuraat zijn. Nu de politie gefaseerd overstapt naar een landelijk systeem (BVH), wordt de mogelijkheid tot het formuleren van een gestandaardiseerde methodiek vergroot. Het is echter de vraag in hoeverre de standaardisering van BVH is doorgevoerd en of deze bewaard blijft.

Tot slot kan ook de voortschrijdende automatisering mogelijkheden bieden voor het vaststellen van de betrokkenheid van alcohol. Het programma TrueBlue kan op basis van een combinatie van incidentcodes, woorden in de vrije tekst en procesgegevens in mutaties vaststellen of er sprake is van een alcoholgerelateerd incident. Dit kan een manier zijn om voorselectie te maken van potentiële alcoholgerelateerde incidenten om verder handmatig te onderzoeken, of een definitieve lijst opleveren wanneer de software voldoende uitontwikkeld en accuraat is.